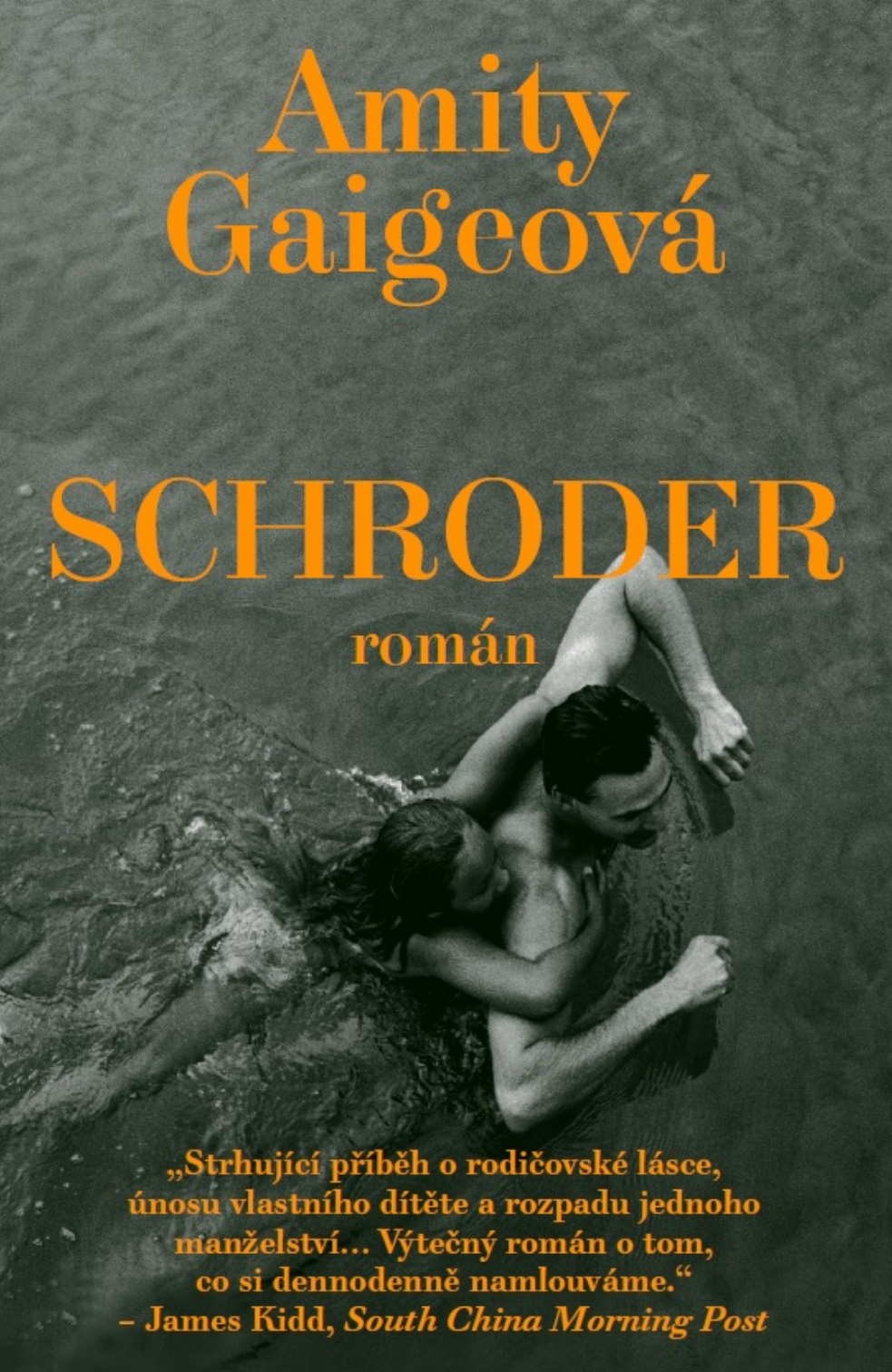

Amity
Gaigeová

SCHRODER

román

„Strhující příběh o rodičovské lásce,
únosu vlastního dítěte a rozpadu jednoho
manželství... Výtečný román o tom,
co si dennodenně namlouváme.“

- James Kidd, *South China Morning Post*

Nakladatelství
Paseka

Amity Gaigeová
Schroder

Amity
Gaigeová

SCHRODER

Nakladatelství
Paseka
Praha-Litomyšl

SCHRODER by Amity Gaige
Copyright © 2013 by Amity Gaige
By arrangement with the author. All rights reserved.
Translation © Veronika Volhejnová, 2015

ISBN PDF 978-80-7432-662-2

Pro mého otce
Fredericka H. Gaige
1937-2009

*a tohle je nejhlubší tajemství, které nikdo nezná
(tohle je kořen kořene a poupě poupěte
a obloha oblohy stromu jménem život; ten roste
výš, než může duše doufat a než se mysl může skrýt)
a tohle je zázrak, který drží hvězdy na jejich místech*

nosím tvé srdce (nosím ho ve svém srdci)

e. e. cummings

Následující řádky jsou záznamem o tom, kde jsme s Meadow byli od svého zmizení.

Můj advokát říká, že to mám všechno vyprávět. Kam jsme jeli, co jsme dělali, s kým jsme se setkali atd. Jak víš, Lauro, nejsem tajnůstkář. Na muže jsem hovorný - ty bys snad dokonce řekla ukecaný. Ale už celé dny jsem nepromluvil ani slovo. Složil jsem takový slib. V ústech mám pachut' zatuchlosti a staroby - jako v jeskyni. Jak se ukazuje, neumím moc dobře mlčet. Je spousta věcí, které bych ti chtěl říct. To možná vysvětluje nadšení, s kterým píšu tenhle dokument, ačkoli jeho příběh bys patrně nazvala smutným.

Můj právník také tvrdí, že mi tento dokument může jednou pomoci u soudu. Je tedy obtížné nevidět v něm i jakousi obhajobu - nejen před tebou, ale před teoretickou porotou, pokud k soudu opravdu dojde. Možná ti slovo *porota* připadá vzrušující (mně v první chvíli připadalo), ale stačil jsem už zjistit, že porota se velice často splete - podléhá prvním dojmům a málokdy poskytne ono jednoznačné osvobození nebo trest, jaký si zasloužíme. Obvykle funguje jen jako korouhvička ukazující směr, kterým případ zkreslí noviny. I tak je ale obtížné nemyslet na ně, na moje

potenciální posluchače. Právníky. Poroty. Vymyšlený dav. Historiky. Ale především na tebe. Na tebe - můj bič, můj lid, mou ženu.

Drahá Lauro. Kdybychom spolu byli sami a seděli pozdě večer u kuchyňského stolu, nejspíš bych tenhle dokument nazval prostě omluvou.

APOLOGIA PRO VITA SUA

Kdysi dávno, v roce 1984, jsem vytvořil jiný osudný dokument. Navenek to byla žádost o přijetí do chlapecského tábora u jezera Ossipee ve státě New Hampshire. Bylo mi čtrnáct a ve Spojených státech jsem žil teprve pět let. Celých těch pět let jsme s otcem bydleli ve stejném bytě v nejvyšším patře činžáku v Dorchesteru, což je, pokud jsi tam nikdy nebyla, přeplněná mnohonárodnostní čtvrť na jižním předměstí Bostonu. I když jsem potlačil přízvuk a nosil jsem hokejový dres Boston Bruins, i když jsem se snažil vypadat stejně tvrdě a podmračeně jako moji irskoameričtí vrstevníci, kteří byli u nás v Dorchesteru rasovou menšinou, pořád jsem ještě měl mentalitu čerstvého přistěhovalce a ještě jsem každý den objevoval na své nové vlasti něco nového. Vzpomínám si na elektronický polykavý zvuk, s kterým padal čtvrták do mé první videohry, stejně jako na vibrační elektrický kartáček, i na to, jak jednoho dne, když jsem čekal na autobus, zastavil u chodníku chlapec ne o moc starší než já v kabrioletu Corvette a vyskočil ven, aniž otevřel dvířka. Pamatuji se na mnoho podobných zážitků, protože ve mně vyvolávaly protichůdné pocity. Nejdřív to vždycky byl záblesk dětinského obdivu, který jsem se ale vzápětí snažil všemožně potlačit,

protože kdybych byl opravdový Američan, neudělalo by to na mě vůbec žádný dojem. Na každém kroku mě provázela ostražitost, jakási dvojakost mysli, která mi bránila klást hloupé otázky. Třeba když jsme s tátou jeli jednou něco vyřizovat v Rhode Islandu, nezeptal jsem se, proč na hranicích státu nejsou žádné kontroly, ačkoli jsem – věř tomu nebo ne – vzal s sebou svůj německý pas.

Propagační brožurku na tábor Ossipee jsem objevil u svého dětského lékaře. Prohlížel jsem si ji pokaždé, když jsem byl nemocný, až nakonec jsem ji tajně strčil do bundy a odnesl ji domů. Listoval jsem v ní celé týdny – v posteli, v koupelně, zavěšený na domácí hrazdě –, až se její stránky začaly slepovat. Na fotografiích byli američtí chlapi, zachycení ve vzduchu mezi krajem skály a hladinou jezera. Jiní kráčeli mezi stromy a nesli kánoe. Představoval jsem si, jak s nimi plavu, představoval jsem si, jak se plížím pšenicí nebo něčím podobným, jak se učím stopovat a hledat houby. Viděl jsem sám sebe jako toho, na koho se všichni obracejí, toho vpředu – ani ne tak hrdinu jako průzkumníka. Obzvláště mě zajímal tamní iniciační rituál, kterého se směli účastnit jen nejstarší chlapi v posledním roce – samostatné táboření přes noc na vzdáleném ostrově uprostřed jezera. A tam někde, z téhle představy, se zrodilo moje budoucí já: Erik Schroder, mladý muž, který v noci udržuje oheň, sám a soběstačný, osvobozený od závazků ke společnosti. Usnul bych a vzbudil bych se jako někdo jiný.

K přihlášení na tábor stačilo vyplnit formulář a napsat osobní vyjádření. Jaké prohlášení asi chtějí? uvažoval jsem. O jakého chlapce stojí? Seděl jsem u otcova karetního stolku, díval se z okna na roh Sagamore Street a Savin Hill Road, kde se dva moji spolužáci

prali kvůli zlomené hokejce. Zastrčil jsem do otcova stroje papír a začal psát.

Můj příběh byl v jistém smyslu to nejpravdivější, co jsem kdy napsal. Byla v tom břemena minulosti – brzká ztráta matky, ničím nepodložený pocit osobní zodpovědnosti a nebojácná naděje do budoucna. Samozřejmě, z jiného pohledu – z pohledu většiny lidí včetně soudců – byla ta moje historie čirý výmysl. Podvodná, zkreslená, falešná, zoufalá fikce, kterou jsem ti složil svázanou k nohám, když jsem tě potkal. Ale tohle byl rok 1984. Ještě jsme se neznali. Nelhal jsem *tobě* – byl jsem jen dítě sedící u otcova psacího stroje, nohy v bílých sportovních podkolenkách, vlasy ještě světlé jako pšenice, ne u kořínků tmavé jako teď. Napsal jsem na obálku adresu. Štípnul jsem známku. Když bylo potřeba tu hustě popsanou stránku podepsat, napsal jsem tam slavnostně a rozmáchle poprvé ono jméno, pod kterým jsi mě poznala. Zvolit příjmení nebylo těžké. Chtěl jsem hrdinské jméno, a existoval jen jeden jediný muž, kterého jsem kdy v Dorchesteru slyšel označit za hrdinu. Chlapec odsud, pronásledovaný Ir, polobůh. A také muž, který hovořil k jásajícím davům deprimovaných Západoberlíňanů někdy v roce 1963 a vnukl jim pocit zářivé sebeúcty, který v nich přetrval ještě dlouho po jeho zavraždění. A když jsme tam mnohem později přijeli, jeho postavení hrdiny bylo stále ještě neotřesené. Vlastně by se dalo říct, že John F. Kennedy byl důvodem, proč jsme se tady s otcem vůbec kdy ocitli.

Celé měsíce jsem sám vyzvedával poštu a hledal v ní dopis z Ossipee. Určitě mě na tábor přijmou a nabídnou mi plné stipendium a vyjádří soucit s mými obtížemi. Snil jsem o tom dopise tak moc, že se mi ani nechtělo uvěřit, když konečně dorazil. *My v Ossipee jsme přesvědčení, že každý chlapec si zaslouží prázdniny...*

podporujeme chlapce ve složitých životních situacích... Připoj se k nám na březích našeho milovaného jezera... Ossipee, kde se z dobrých chlapců stávají lepší muži. Ano, ano, myslel jsem si. Přijímám! Moje životní situace je složitá až dost! To nadšení zchladil až zvuk otcova klíče dole v chodbě. Uvědomil jsem si, že dopis samotný mu nebudu moci ukázat – byl adresovaný jinému chlapci. Místo toho jsem mu ukázal rozpadající se brožuru. Tvrdil jsem mu, že mi telefonoval vedoucí tábora. Dokonce jsem prohlásil, že to stipendium je výběrové, za dobré studijní výsledky, čímž jsem tu fantazii pro oba zdárně završil. Celý večer jsme jásavě pobíhali po bytě. Takhle rozjařeného jsem otce nikdy předtím a nikdy potom neviděl.

Mou historku si nikdo nikdy neprověřoval. Když přišel čas, jel jsem z Bostonu dvě hodiny autobusem na sever, do stanice Moultonville, kde mě a ještě jednoho stipendistu, který přistoupil v Nashui, čekala zástupkyně tábora. Když jsme vystoupili z autobusu, našla si nás statná žena v plátěných kalhotách. Byla to Ida, kuchařka a jediná žena v celém táboře. Ten druhý kluk se mumlavě představil a Ida se pak podívala na mě. „Tak to ty musíš být Eric Kennedy.“

Proč mi věřili? Bůh sám ví. Můžu k tomu říct jen rok, že byl rok 1984. Tehdy se dalo k sociálnímu pojištění přihlásit *poštou*. Databáze neexistovaly. Člověk musel být bohatý, aby dostal kreditku. Poslední vůle se ukládala do sejfů a peníze do tlusté peněženky. Pro vševědoucnost neexistovaly technologie. A ani o ni nikdo nestál. Člověk byl tím, kým řekl, že je. A já jsem byl Erikem Kennedym.

A byl jsem jím po následující tři léta. Vyrovnaný Eric Kennedy. Spolehlivý Eric Kennedy. Překvapivě dobrý zpěvák Eric Kennedy. Moje proměna byla ne-

uvěřitelná. První léto jsem mluvil roztřeseným hlasem a jen já sám jsem věděl, že tím maskuji případné stopy po přízvuku. Báł jsem se, že ke mně přijde nějaký skutečný Němec, zeptá se: „*Wo geht's zum Bahnhof Zoo?*“ a já mu odpovím. Nikdy se to ale nestalo, a krom toho, nikdo mě z ničeho nepodezíral, nikdo mě podrobně nezkoumal, nikdo mi nepřál nic zlého; v Ossipee chlapce učili, že když člověk druhým věří, dělá to sám pro sebe, pro vlastní povznesení. Za tohle starosvětské poučení, jakkoli zvrácenou cestou jsem je obdržel, jsem tomu místu vděčný dodnes. Časem jsem opustil periferii skupiny a posunul se do středu dění. Svlékl jsem tričko a přidal se k tanci kolem ohně. V jídelně jsem vedl skandování o jídlo. Koncem prvního léta jsem nebyl k utišení. Od té doby jsem už mluvit nikdy nepřestal.

Konečně přišel čas pro mé sólové táboření. Bylo to mé třetí a poslední léto v Ossipee, neuvěřitelně vlídné léto. Stálý vánek čeřil hladinu jezera a vytvářel jemně jiskřící vlnky, které narážely do dna táborového motorového člunu. Všichni chlapci, které jsem obdivoval minulá léta, byli pryč. Mladší nováčci, vlasy ještě učešané na pěšinku, postávali kolem přístaviště a dívali se, jak odjíždím, a já jsem si uvědomil, že jsem se sám stal takovým starším chlapcem, někým, na koho budou vzpomínat, až odejdu. Správce loděnice mě odvezl na ono vzdálené místo a nechal mě tam na tvrdé pláži se svatozáří komárů nad hlavou. Noc byla nekonečná, proto o tom ale nepíšu. Chci ti hlavně vyprávět o ránu, o tom, jak jsem v mlze zaslechl zvuk blížícího se člunu, rozepnul jsem zip stanu a vysoukal jsem se z něj jako z kůže - věděl jsem, že jsem dokázal něco opravdu velkolepého: vybral jsem si vlastní dětství. Našel jsem minulost, která se hodila k mé současnosti. A tak, za pomoci nadšených doporučení od organizátorů

z Ossipee a za pomoci série padělků, o kterých se mi tady nechce šířit, ačkoli jejich fotokopie mi poměrně nedávno přistrčili přes stůl, jsem byl přijat - jako Eric Kennedy - na Mune College v Troy, stát New York. Na studium jsem si vydělával brigádou - vybíral jsem poplatky v několikapatrovém podzemním parkovišti - a na zbytek školného jsem dostal studentskou půjčku (kterou jsem mimochodem splatil). Jako obor jsem si zvolil komunikaci. Studoval jsem na dvojky. Byl jsem celkem chytrý, ale když se ode mě chtěla nějaká samostatná práce, moc svědomitý jsem nebyl. Vzhledem k tomu, že jsem byl tajně bilingvní, exceloval jsem ve studiu cizích jazyků - hlavně španělštiny, ale konverzačně jsem se naučil dokonce i japonsky. Když jsem dostudoval, našel jsem si práci poblíž jako lékařský tlumočnick v centru lékařského výzkumu v Albany a zůstal jsem tam šest poklidných let, volný jako pták.

Samozřejmě že ptáci volní nejsou. Ptáci nedělají volně skoro nic. Ptáci jsou jedni z nejpilnějších tvorů v přírodě, každou hodinu, kterou mají k dispozici, tráví hledáním a sbíráním a vyrovnáváním konkurenčních nevýhod - už jen to, že jsou ptáci, je stačí plně zaměstnat. A stejně jako ptáci jsem já soustavně pracoval na tom, abych byl Erikem Kennedym, a stejně jako ptáci jsem to nepovažoval za namáhavé. Považoval jsem to za *bytí*. Ten první a nejkřutější klam se už odehrál - oklamal jsem svého otce. Kdykoli jsem byl Erikem Kennedym, snažil jsem se být pro tátu těžko dostupný. Dokonce i v Ossipee - řekl jsem mu, že v té newhampshirské divočině není telefon, ale jestli chce, abych mu zatelefonoval, milerád se pěšky vypravím do nejbližšího městečka, a on samozřejmě řekl: *Nein, nein, Erik*. Potom odměřenou angličtinou dodal: *Uvidím tě, až tě uvidím*.

Ano. Viděl mě, když mě viděl, což bylo zřídka. Během vysoké jsem byl jako každý jiný mladík a snažil jsem se vypadat zajímavější, než jsem byl – budoval jsem sbírku hudebních nahrávek, v duchu sestavoval manifesty, asi dvakrát jsem se objevil ve studentském představení. Do Dorchesteru jsem jezdil, jen když to bylo naprosto nezbytné. Promoci jsem absolvoval sám, v černém taláru a akademické čapce, a tátu jsem na prohlídku koleje vzal až v červenci, kdy tam bylo liduprázdno až na pár studentů na letním tenisovém soustředění. Během studia jsem se spřátelil s jedním bezdětným profesorem, a když jsem si najímal první byt, slunnou garsonku kousíček od Washingtonova parku, byl mi ručitelem tenhle muž, ne můj otec.

V Albany jsem byl šťastný a málokdy jsem ho opouštěl. Líbily se mi jeho chráněné obzory, jeho bojovní bezvýznamní politici. A vždycky se našla nějaká dívka – ta či ona –, se kterou jsem se mohl smát a dělat si legraci z turistů na South Mall. Byly to vztahy jednoduché a nezávazné. Měl jsem talent vybírat si ženy, které měly vrozený sklon být šťastné, a tudíž mě nepoužívaly jako hromosvod pro svoje zklamání. Ve volném čase jsem nesystematicky pracoval na svém výzkumu (viz str. 25) a hrál fotbal s partičkou usedlých cizinců na hřišti, které jsme si půjčovali od College of Saint Rose. A předpokládal jsem, že co přijde dál, to prostě přijde.

Netušil jsem, že to, co přijde, budeš ty.

Ty. Když jsem tě viděl poprvé, upevňovala jsi dlahu dítěti, které právě spadlo ze stromu. Asi tucet dalších dětí stálo v nepravidelném kruhu kolem a sledovaly tě. Tou dobou už ten kluk ječel tak strašně, že se k němu nemohl přiblížit nikdo jiný než ty. Měl jsem přestávku na oběd a ten rámus mě rozčiloval, zvedl jsem se tedy

k odchodu. Ale pohledem jsem zavadil o tebe a zarazil jsem se. Co způsobilo tu pomlku?¹ Šlo o tebe, nebo o tu chvíli, kdy jsem si tě všiml? Šlo o to, jak jsi chlapci tak vyrovnaně obvazovala zápěstí, ačkoli byl hysterický, ječel a kopal? Byl srpen. Konec horkého, dusného léta. Později jsem se měl dozvědět, že už od července máš na starosti dvacet albanských zanedbaných dětí. Vypadala jsi, že bys potřebovala sprchu. Ale moje pozornost se na tobě zadržela. Moje mysl tě očistila a oblékla do letních šatů, do ruky ti vložila sklenku chardonnay a obrátila tvou tvář ke mně. Vstal jsem tedy, došel k tobě a nabídl ti pomoc. Přemýšlel jsem přitom, jestli ten pocit vydrží, jestli bych dokázal pospojovat ještě dva či tři okamžiky toho nadšeného vytržení, které se mě zmocnilo. Kdo ví proč, Lauro? Kdo ví, proč se tenaten zamiluje do téhleté místo do tamté? Touhle záhadou se zabývají celé svazky poezie. Víš, je mi tě líto, že jsem si tě vybral. Ale k mým pohnutkám pro sepsání tohoto dokumentu patří zčásti

1. Co je to pomlka? Pro účely tohoto dokumentu omezím svou odpověď pouze na konverzační interakci, v níž je pomlka čili pauza přerušení hovoru mezi dvěma či více účastníky (nikoli například okamžik protiarumentů během osamělého existenciálního monologu ve vaně). V porovnání s mlčením je pomlka kratší, něco jako zárodek mlčení - například ono zaváhání, jaké vzniká, když člověk hledá správný způsob, jak něco vyjádřit... nebo když uvažuje nad tím, co právě řekl, s jistou mírou kritičnosti nebo lítosti. Případně když jeho pozornost odvede jiný předmět nebo hlasitý zvuk, ale chce vypadat zamýšleně. Nikdo se mě neptal, ale já osobně bych trvání pomlky odhadl na dvě nebo tři vteřiny. Je možné, že skutečné pomlky jsou, přinejmenším historicky, druhořadé mlčení, zatímco mlčení - ty dlouhé úseky času, v nichž se svírá srdce, vysychají ústa a pravda vychází najevo - jsou nekonečně významnější a stojí za bližší studium. Ovšem pisatel se domnívá, že jak pomlky, tak mlčení mohou být tím, co teoretička a matka pauzologie Zofia Dudeková nazývá *funkční deficiencie* (příklad: nic, jež je něčím). Obojí si zaslouží pozornost a bližší zkoumání.

i to, abych ti připomněl, že to nebyly tak úplně ztracené roky. Poslouchej:

Hodili jsme se k sobě? Jsem přesvědčený, že ano, že jsme se nějakou dobu k sobě velmi dobře hodili. I když zpočátku jsi působila tvrdě a nevybíravě, změnila ses v měkkého plyšáka, jakmile jsi usoudila, že jsem slušný člověk. Nemohla ses udržet. Brzo už jsi mi nosila knihy, sypaný čaj, kandované meruňky. Flirtovala jsi mile a trochu přezdobeně. Působilo to, jako by ses za celý život nesetkávala s muži a dokázala jsi mě tedy svádět jen tak, jako bych i já byl dívka.

I když ty jsi opravdu byla Američanka, já byl mnohem *američtější*. Byl jsem spontánnější. Byl jsem uvolněnější. V mnoha ohledech jsem dosud byl Eric Kennedy z tábora Ossipee, což byla role, za jejíž ztvárnění jsem byl na Mune College bohatě odměněn, ale která, jak jsem se blížil ke třicítce, potřebovala modernizaci. S tebou Eric Kennedy dospěl. Byla jsi o čtyři roky mladší než on, nikdo by to ale nepoznal. Tys byla přesná. Tys byla zodpovědná. Dělal(a) jsi věci s rozmyslem. Pečovala jsi o své zdraví. Často sis na cesty brala vlastní sáčky oříšků a sušeného ovoce. Snadno ses urazila. Měla jsi celý seznam celospolečenských témat, kvůli kterým ses lehko rozzlobila (například nedostatek bezbariérových přístupů do veřejných budov). Stačilo se o něčem takovém jen zmínit, a hned ti zrudly tváře. Kdykoli jsi byla ochotná pustit se do zdvořilé, ale napjaté debaty. Bylo to, jako by tě po celý dosavadní život pronásledovala chronická nedorozumění.

Jak rychle jsem se zbavil všech ostatních závazků, všech ostatních přátelství, klubů a zájmů! Měl jsem pocit, jako bych i přes tvé mládí byl v lásce tvým studentem, a tudíž cokoli jsi udělala – ať to bylo jakkoli nejasné a jakkoli zvláštní –, bylo podle mě správné.

S pravdou jsi zacházela tak opatrně! Chtěla jsi, aby všechno, co řekneš, bylo pravdivé hned na několika různých rovinách. Trvalo ti hrozně dlouho, než jsi u lékaře vyplnila jednoduchý formulář, a poklepávala sis přitom tužkou o rty. Cvičíš každý den, nebo každý týden? Cvičila jsi několikrát do týdne, ale ne *každý* den. Nakláněl jsem se ti přes rameno a pomáhal ti zkoumat ten či onen nepodstatný detail, který tě právě zarazil. S radostí jsem s tebou studoval čárové kódy a seznamy přísad a nejrůznější poznámky drobným písmem, ať to bylo v obchodě s potravinami nebo v rejstříku motorových vozidel. Amerika poskytuje nesčetně příležitostí k přesnosti. A tobě neuniklo nic. Nic - samozřejmě až na mě.

Manželství. Srážka očekávání vytváří nový akord. Měli jsme malý civilní obřad. Líbánky ve Virginia Beach. A po těchto rituálech přišel nájem bytu, představování nábytku a pak přišla nečinnost a my jsme byli jako všichni novomanželé - nervózně jsme si říkali: A co teď? Jak dál? Nějakou dobu se zdálo, že nám někdo chybí - někdo *další*, nějaký vůdce nebo náčelník. Naléhavě jsme potřebovali třetí osobu, která by mezi námi řídila provoz, vyjednávala o protichůdných plánech, domlouvala kompromisy, překládala kulturní nebo náboženské odlišnosti. Nebo se opravdu čekalo, že to zvládneme sami? *My?* Novomanželka - ty - se snažila překonat svou provinční výchovu, protože pocházela z rodiny poněkud nevědomých, ale dobromyslných katolíků z Delmaru ve státě New York. A novomanžel - já - vychovaný v (úplně fiktivním) městečku na Cape Cod, které nazval Twelve Hills, „co by kamenem dohodil od Hyannis Portu“, milovaný jedináček, obdařený příjmením, které se dá vyslovit jen s obdivem.

ERRATUM

Aby bylo jasno: Novomanžel nikdy neřekl novomanželce, že je příbuzný s těmi prezidentskými Kennedyovými. Psalo se o tom v novinách, ale novomanžel to kategoricky popírá. Ne, stačilo jméno „Kennedy“ ve spojení se slovy „poblíž Hyannis Portu“ a všichni si hned dělali ukvapené závěry. Novomanžel připouští, že na Mune College jednou či dvakrát pozdě v noci ve společnosti svých kolegyně *nepopřel dost důrazně, že je velmi vzdálený bratranec* Kennedyových z Hyannis Portu. A nepopírá, že to jméno často promazalo kolečka byrokracie, takže jinak nudná setkání s úředními úředníky, dopravními policisty atd. byla trochu *napjatá*, ačkoli popřel jakoukoli rodinnou spojitost.

Novomanželku ale zřejmě nikdy příliš nezajímalo, že její manžel je „Kennedy“. Pokud na ni to jméno udělalo dojem při prvním setkání ve Washingtonově parku nebo kdykoli potom, nikdy o tom nemluvila. Novomanželka byla vážná a morální žena, kterou nebylo snadné něčím uchvátit. Byla to také žena, která (mimo chodem) získala v těch letech, kdy ji novomanžel miloval, neuvěřitelnou hýřivou krásu, a on se o tom zde zmiňuje a zachycuje to slovy pro případ, že by na to někdo z nich zapomněl. Pravda je ta, že kdykoli ji novomanžel viděl, vyrazila mu dech. Opravdu *kdykoli*

ji viděl. Stačil prostý fakt její existence. Kdykoli přišla z jedné místnosti do druhé. Například když vyšla z kuchyňky v Pine Hills s talířem míchaných vajec. Miloval ji. A to nebyla lež. A když ji miloval, minuta už netvořila jen součást hodiny. Místo toho měla každá minuta význam sama o sobě, stala se z ní neurčitě cyklická nehybnost, taktně nabídnuté území k životu. Tenhle trik, který láska s minutami provedla, dodal hodinám a dnům jistou transcendentní neurčitost, která vyvolávala naprostý nedostatek ctižádosti. Ten stav se nejvíc za celý jeho život přiblížil skutečné radosti, skutečné úlevě, a on dodnes uvažuje o tom, co by se bylo stalo, kdyby to tak zůstalo, kdyby byli mohli být pořád takhle zamilovaní. Snad by byli mohli prolézt nějakou červí dírou na místo, kde by se jejich láska stala trvalou: protože když se to tak vezme, dvě hlavní soupeřící síly naší existence nejsou *život* versus *smrt*, ale (jak novomanžel začal být přesvědčený), spíš *láska* versus *čas*. Ve většině případů láska nepřezijí uplývání času. Ale občas ano. Občas musí.

APOLOGIA (POKR.)

Tak dál. Krátce po své svatbě se manžel stal realitním makléřem, ale ne z vlastní vůle. Nebyla to špatná volba. Jen nebyla jeho. Otec manželky začal mladý pár pronásledovat otázkami na manželovy plány do budoucna. Měl podezření, že svým lékařským tlumočením vydělává málo a „nezávislým výzkumem“ (viz str. 58) ještě méně. Manželce toto otcovo vměšování vadilo. Nedomnívala se, že by její manžel měl svůj životní styl *konvencionalizovat*. Líbilo se jí vidět ho doma, zabraného v myšlenkách, a líbilo se jí, když se vrátila ze své učitelské praxe a našla ho na stejném místě, kde ho nechala. Byla přesvědčená, že kdyby manžel nechal svého výzkumu, *zaprodal by se*. Zaprodal by svoje sny, které si zasloužily šanci. Ze zpětného pohledu se zdá, že pro ni byl příkladem oné sebevražedné integrity, k níž ráda vedla své žáčky.

Manželka tedy řekla svému otci, ať toho nechá. Sdělila mu, že manželův nezávislý výzkum přinese své ovoce. Prohlásila, že velice tvrdě pracuje a že je možná dokonce *vizionář*, což byl termín, který musel otce vyděsit, protože *vize* se nepříjemně podobaly *halucinacím*.

Ten muž byl ovšem přece jen její otec. Starosti si dělal dál. Krátce poté, co se dvojice vrátila z líbánek,

přišel si tchán se zetěm důvěrně pohovořit. Manžel si na tento rozhovor vzpomíná velice dobře. Tchán – řikajme mu Hank, protože se tak jmenuje – se usadil naproti manželovi na jejich použité pohovce v Pine Hills, až mu kolena artriticky zapraskala. Nejdřív si dlouze povídali o řadě autonehod, které se odehrály na málo posoleném úseku Hackett Boulevard, a pak rozpačitě, významně zmlkli.²

„Eriku,“ začal konečně Hank, „nejsem si jistý, jak ti říct to, co ti říct chci, tak ti místo toho budu něco vypravovat.“

To vyprávění bylo o Hankovi jako dvacetiletém mladíkovi, jak si doma v Troy vzal svou tehdy štíhlou manželku a pak mu jeho vlastní tchán dělal kázání v bytě ne nepodobném tomuhle. V příběhu musel Hank sedět a poslouchat svého tchána, jak vykládá

2. Jak snadno člověk snáší pomlky v konverzaci, to do značné míry závisí na kulturních normách a na tom, čeho si společnost cení víc, zda mlčenlivosti, nebo výmluvnosti. Vezměme si třeba Finy. To jsou proslule zamlklí a poněkud deprimující lidé. V porovnání s klasickým Američanem se může Fin jevit jako člověk trpící selektivním mutismem. Američan zachází do opačného extrému; bez ohledu na své socioekonomické zázemí považuje umění mluvit o ničem za rozvinutou sociální schopnost. Američan, který dokáže rozumně dlouho žvanit, je považován za spásitele společnosti, rozptylovače napětí – osobu, která například dokáže vyprávět vtip jiným osobám, s nimiž uvízne potmě ve výtahu. Chvilka nechtěného mlčení – taková, jakou můžeme označit za rozpačitou – je v mnoha kulturách považována za věc, které je třeba se vyhnout. Často se do takových pomlek promítnou pocity, které se ve svém projevu většinou snažíme potlačit. Dudeková ve svém klíčovém díle *Pauzologie* (1972) by to nazvala *komunikativním mlčením*.

Ukažme si to na příkladu Britů. Pauza č. 33: Margaret Thatcherová byla tážána, zda její nástupce John Major se už stal velkým premiérem. Po otázce následovalo burácivé komunikativní mlčení. „Myslím, že dostál svým povinnostem,“ odpověděla Thatcherová, ale teprve poté, co se její rozpačitá odmlka už stačila zapsat do análů britské politiky.

o zodpovědnosti a budoucnosti a úsporách a o tom, jak je důležité být dobře pojištěný, a mladého Hanka tím tak vystresoval, že to skoro chtěl všechno odvolat a vzít celé manželství zpátky. Tenkrát si přísahal, že takový *nikdy* nebude, že na svého vlastního budoucího zete nikdy nebude tlačit, protože čerstvě ženatý muž, prohlásil Hank, je jako kapitán lodi bez kormidla uprostřed moře bez kompasu, bez hvězd, bez posádky, bez pevniny na dohled. Ale nakonec - a to bylo poučení z toho příběhu - mladý Hank uposlechl rady svého tchána, i když velice nerad, a teprve když starý pán umřel, Hank pochopil, že měl tehdy pravdu a že snad měl Hanka i rád. A za mrazivých zimních rán se mu po něm dokonce občas stýská, po tom nezvaném otci.

Manžel poslouchal, vděčně se smál, soucitně se ušklíbal, a jeho manželka v kuchyni vztekle drtila led. Manžel si ale celou dobu myslel: jaký stres? Jaká loď bez kormidla? Nikdy v životě si nepřipadal šťastnější. Bezstarostnější. V tom skromném hotýlku ve Virginia Beach, kde trávili pětidenní líbánky, oba dva směšně bledí ze severní zimy, snědli každý večer hromady jídla zdobeného ananasem a každé ráno chodili na pláž brzo, ještě za odlivu, a postavili si křesílka přímo na písečnou kosu, které říkali laciná sedadla. Ta rána na pláži jako by manželovi něco naznačovala. A naznačovala tohle: Buď šťastný. Rozhodni se být šťastný. Jestli chceš být šťastný, buď šťastný! Každému je jedno, jestli jsi šťastný nebo ne, tak proč čekat na povolení? A záleží na tom vůbec, že jsi v minulosti byl hluboce nešťastný? Kdo jiný si to pamatuje než ty? Byl to jeden z manželových nejvýznamnějších okamžiků. Osvobodil ho. Když si uvědomil, že může být šťastný, že se mu může dařit, připadalo mu, že nikdo nemá tu moc učinit ho znovu nešťastným. Napříště mu bude

šťěstí už vždycky patřit, i kdyby ztratil všechno ostatní. Jeho tělo bylo připravené, jeho srdce odhodlané – konečně pochopil americké tajemství: člověku může klást překážky jen a pouze on sám.

Nebyl tedy žádný jiný důvod pokračovat ve složitém a nakonec i osudném podvodu s falešnou identitou než ten, že jí byl pevně, sentimentálně oddán. Jeho rozhodnutí být šťastný jako by ho jen ponoukalo ještě pevněji se držet své vymyšlené minulosti. Poslední ráno líbánek sledoval děti na pláži, sledoval svou manželku, jak se na ty děti dívá, a myslel si: ne, neřeknu ti to. Nikdy ti to neřeknu. To bych si radši vyřízl jazyk.

Pak ukázal do dálky: „Koukni, Lauro,“ řekl. „Podívej se támhle na ten starý maják. Úplně stejný byl kousek od Twelve Hills. To je úplně *déjà vu*.“

Manželka se usmála. „Povídej mi o něm.“

„O majáku?“ Zvedl sluneční brýle a usmál se. „Dalo se vylézt až úplně nahoru. Byly tam takové staré kamenné schody. Bez zábradlí. Všechno to bylo hrozně nebezpečné a strašidelné. A shora člověk viděl na kilometry daleko. Taky tam byly ty dalekohledy, co se otevřou, když do nich člověk hodí čtvrták. Těmi byl vidět i Boston. Malinký Boston. A malinká máma, která čekala dole ve stínu. Je to zvláštní, co si člověk zapamatuje.“

Manželka zavřela oči. „To je krásné, Eriku,“ řekla. „Máš štěstí. Máš štěstí, že máš takovéhle vzpomínky. Muselo to být krásné dětství.“

„To bylo,“ kývl manžel. „A mám.“

Rozevřela doširoka oči. „Měli bychom tam někdy jet,“ řekla. „K tomu tvému majáku. Na Cape Cod. Myslíš, že je ještě otevřený? Můžeme tam jet? Hrozně ráda bych viděla, cos viděl ty. Chci vidět, kde jsi vyrůstal. Twelve Hills a vůbec všechno.“

Manželovi se rozzářily oči - dojalo ho to.

„Určitě pojedeme,“ souhlasil.

Její úsměv byl tak láskyplný, pláž tak svěží a jeho štěstí tak nepopiratelné, že na okamžik věřil, že ji opravdu vezme k majáku, že tam skutečně jako chlapec šplhal, že skutečně existuje městečko Twelve Hills a jeho matka na něj opravdu čekala ve stínu. Zavřel oči a dokonce jako by dvěma malými okénky paměti viděl vzdálený Boston, usazený ve spodničce mlhy.

Než se manžel probral ze snění a vrátil se ke svému tchánovi na pohovku, bylo už na námitky pozdě. Jeho budoucnost byla teď přesně naplánovaná. Všechno bylo hotovo a manžel nic nenamítal. *Dobře.* Jeho tchán na něj kýval. *Tak já si promluví s Chipem Clebusem a on ti ukáže, co a jak. Jsem rád, že si rozumíme.* A čirou náhodou si skutečně rozuměli. Krom svého výzkumu a krom lásky k manželce měl manžel jen malou představu, jak naložit se svým pozemským časem. A tak už za několik dní seděl ve třídě se skupinkou dalších nerozhodných extrovertů a připravoval se na získání certifikátu realitního makléře studiem smluvních nuancí zpětného leasingu.

Ukázalo se, že manžel má na vydělávání peněz v realitním byznysu talent, a po následující tři nebo čtyři roky, během nichž své větší sny totálně a účinně potlačil, vydělal pěknou okrouhlou sumičku na provizích. Stačilo to, aby mladý pár zvládl narození a první léta své dcery Meadow. Za peníze se koupila kolébka, která se houpala pomocí mechanické ruky, a heřmánkový olej na zadeček a hezká muzika a tolik jízd na koletoči, kolik si jich může přát někdo, kdo si nic z toho nebude pamatovat. A byly to šťastné roky. Vážně.

Kdyby byl manžel mohl zakroutit krk všem svým lžím a výstřednostem, byl by to udělal. Nedá se ani vyložit - a bolí mě představa, že teď už tomu nikdo nikdy neuvěří -, jak moc tehdy svůj život miloval. Jak byl vděčný. Jednou v zimě hleděl do Poestenkillské soutěsky, miminko spalo ve vaku na matčině hrudi, on pozoroval čerstvě napadaný sníh, který se trpytil pod stromy, a holé větve, jak se překrývají a vytvářejí krajkoví, jímž je vidět až dolů do údolí, na vížky kostela a kouřící komíny. V té chvíli měl pocit, jako by velice dlouho šel - celé roky - a teď konečně dorazil tam, kam dojít chtěl.

Lauro, kdybych byl žil celý svůj život jako jeden člověk, jeden celistvý člověk, byl bych schopen poznat, co se chystá? Byl bych uhodl, že to všechno selže a že se během pěti let rozejdeme? Byl bych schopen tomu zabránit - myslím té noci, když jsi mě s usazenou tváří požádala, abych vypadnul? Měla jsi mě dost. Celé roky jsi měla pocit - jak jsi mi později vysvětlila -, že žiješ v domě se šikmými podlahami. Všechno se zhatilo.

Pine Hills. Byli jsme v kuchyňce. Ty jsi ke mně stála zády a oběma rukama ses opírala o dřez. Už jsme se nějakou dobu hádali. Hádali a myli přitom nádobí. Meadow spala. Tou dobou jí byly čtyři, byla dost stará na to, aby slyšela zvýšené hlasy, a tak jsme se snažili omezovat své neshody pouze na pozdní večery. O co jsme se hádali? O kdeco: o tvůj stále horlivější katolicismus, o mou lenost, o tvou potřebu řádu a struktury, o můj nedostatek sebekázně, o tvou mučednickou mlčenlivost, o můj sklon moc mluvit. Do bytu se nám nastěhovaly myši. Jednoho z hlodavců jsem chytil, a protože jsem neměl to srdce ho zabít, dal jsem ho Meadow jako domácí zvířátko. Hádali

jsme se a já jsem sledoval, jak se myš neúnavně snaží prohrabat rohem své plastové krabice.

„Jde ti o školku?“ ptal jsem se. „Dobře. Já si dám větší pozor. Budu ji tam vozit včas, a nebudou žádné neplánované výlety, OK? S okamžitou platností. Mně se ta školka nelíbí – to přece víš, miláčku – kam se podívám, tam visí zkrvavený Ježíš. Takhle já si prostě nepředstavuju prostředí pro děti. Však víš, „sladké dny dětství, dlouhé tak jak dvacet dnešních dnů?“

Neřekla jsi nic.

„Ale dobře, dobře,“ pokračoval jsem. „Budu se chovat líp. Dám si na to pozor. Já vím, žes mi říkala, že jsi katolička, když jsme se brali, ale netušil jsem, že to myslíš vážně.“

Konečně ses otočila. Viděl jsem teď, že jsi plakala. To mě ohromilo. Já jsem se pokoušel o vtip.

„Eriku,“ vzlykala jsi, „my jsme si tak strašně cizí.“

Pořád ještě jsem vztahoval ruce po talíři, který jsi myla, abych ho utřel. Dlaně vzhůru, vlhkou utěrku přehozenou přes jedno předloktí.

Jednou věcí jsem si jistý – že přes ty noční hádky, přes naše rozdíly, přesto, že světlo našeho manželství potemnělo, dokonce i v mých slepých očích, nikdy mě nenapadlo od tebe odejít. Ani jednou. Ale mezi tím, za jak zlé jsem věci považoval já a za jak zlé jsi je považovala ty, byla puklina, a náš život do té pukliny propadl.

„Myslíš?“ řekl jsem.

CHOULOSTIVÝ VĚK

Už si to moc nepamatuje, ale do poloviny devatenáctého století byly žena a děti považovány za mužův majetek. Když manželské neshody vedly k tomu bláznivému tanci, kterému dnes říkáme *rozvod*, bylo dítě předáno do otcovy náruče a matka vzlykající na ulici neměla odvolání. Všichni jsme četli *Annu Kareninovou*, nebo jsme aspoň slyšeli její zkrácenou verzi, ne? Ale netrvalo tak dlouho a kyvadlo se přehouplo na opačnou stranu. Koncem devatenáctého století začala v případech rozvodu dostávat přednost matka na základě doktríny o takzvaných „choulostivých letech“. Tato doktrína tvrdila, že děti v „citlivém věku“ - to jest mladší než osm let - mají vychovávat matky. Muži, kteří si přáli dostat děti do své péče, tedy vypadali neinformovaně a dokonce se na ně trochu koukalo skrz prsty. Ale ke sporům o děti příliš často nedocházelo, protože i samotné rozvody byly poměrně vzácné.

Ubíhal čas a z důvodů, které tady nebudu rozebírat, rozvod ztratil své stigma. Někde v útrobach sedmdesátých a osmdesátých let dvacátého století začali jistí lidé vidět v rozvodu akt síly, a to jak pro omezované ženy, tak pro muže. Manželství se stalo problémem a rozvod řešením. Za chvíli ho chtěl každý. Rozvést se začalo být mnohem snadnější. Bylo to málem, jako by rozvody

rozdávali na každém rohu. Mohli jste se rozvést na lodi, ve vlaku, v nákupním středisku nebo kde vás napadlo.

Zároveň - už toho brzo nechám - přinesla tato desetiletí do rozvodových procesů některé nové a zajímavé myšlenky. Například rozvod *bez viny*, kdy se předpokládalo, že manželství selhalo tak nějak samo, nezávisle na svých účastnících. A i když rozvod bez viny je oxymóron a lepší právní termín by asi byl z viny obou, jako právní kategorie se to ohromně ujalo. Z mého hlediska to mělo tu kladnou stránku, že se v péči o dítě nedávala přednost *ani otčům, ani matkám*. A co víc, vzhledem k tomu, že rodičům se doporučovalo vyřešit otázky péče o dítě před samotným stáním pomocí klidnějšího procesu mediace, rozvod ztratil dřívější teatrálnost. Tatam byla ona vzrušující křivopřísežná svědectví jednoho člena rodiny proti druhému. To umožnilo právní preferenci (ve dvanácti státech) pro *střídavou péči*.

Ty a já jsme si jako svého mediátora vybrali malého vlasatého folkaře, absolventa sociálních studií z Cornellu, který nosil kraťasy a sandály dokonce i v chladném počasí. Seděla jsi proti mně u jeho stolu, oči sklopené, stavěla jsi na odiv ostýchavou, osamělou knihomolku schovanou pod spravedlivě rozhořčenou slupkou, zatímco ses snažila obhájit své rozhodnutí odpískat náš svazek.

Ublíží to mému případu, když řeknu, že jsem se těšil, až tě při té rozvodové mediaci uvidím? Oholil jsem se, použil jsem vodu po holení, oblékl jsem si košili, kterou jsi mi kdysi koupila. Mediátor pracoval ve venkovské chalupě kousek od dálnice. Na zahradě měl krásný koutek plný pozdních jirín a v břidlicovém patiu dvě židle, které se k sobě s nadějí nakláněly. Naše

odloučení bylo ještě docela čerstvé, nerozuměl jsem tomu, proč se vlastně rozcházíme, a jsem si dost jistý, že tys to nevěděla také. Pár týdnů jsme žili každý zvlášť a tohle odloučení dodalo našim setkáním atmosféru námluv. Stýskalo se mi po tobě, víš? I když jsi dostala dočasně do péče Meadow, vždycky jsi jí dovolovala se se mnou setkat, když jsem si to přál já nebo ona. Měl jsem pocit, že jsme pořád ještě ve stejném týmu. Přijela do mého nového bytu v Severním Albany na zadním sedadle obrovského Chevy Tahoe, který patřil tvému otci, a přes zatmavená okna vypadala jako malá dáma. Přátelské chování tvého otce jen umocňovalo můj dojem, že situace je stejná jako to opatření o péči – *dočasná*. Když to dobře zvládnou, vzpomeneš se.

Jestli někdy existoval muž, který se klamal sny o usmíření, byl jsem to já. Kolik právnické půdy pod nohama jsem ztratil ve snaze získat tě zpátky! Líčil jsem, jak báječná jsi matka a jak moc tě Meadow má ráda. Když se na mou hlavu sypala obvinění – že jsem necitlivý, že jsem ignoroval nesčetné varovné náznaky, že moje chování je občas „chaotické“ a můj styl výchovy „nepředvídatelný“, že moje vědecké zájmy jsou „esoterické“ a nakonec prostě nudné a možná dokonce vymyšlené –, přijímal jsem tu kritiku a ještě na ni vršil svou vlastní. „Máš pravdu,“ říkal jsem. „Máš úplnou pravdu.“ Chtěl jsem tě přesvědčit, že moje vady jsou záměrné. Protože jestli chybuji schválně, jsem právě tak schopný být dokonalý jako chybovat. To, kdo jsem, mám zcela pod kontrolou. Můžu se změnit.

Rděla ses a skoro ses na mě nedívala. Teď vidím, že ti bylo za mě trapně. Bylo ti trapně z toho, že vím tak málo o chladné literě zákona. Teprve až jsem zjistil, že jsi Meadow dostala do *výhradní* péče, uvědomil jsem si své chyby, svou zbytečnou oběť.

Při jedné z našich posledních schůzek, když jsem konečně vycítil, jak můj osud zkysl, mediátor mě ujistil, že pokud bych v budoucnu měl námitky – kdybych si to rozmyslel –, můžu je přednést u soudu během stání. Do té doby byl toho názoru, že když výhradní fyzická péče o dítě náleží pouze jednomu rodiči, je to ku prospěchu věci, a já si naopak můžu vyjednat právo na časté návštěvy. Pro některé děti, zvláště pro tak malé, jako je Meadow (řekl náš hipík), je to lepší. Když jsme došli k téhle „dohodě“, už jsme spolu ty a já zbytek vyřizovali jen poštou. Protože jsem přišel o vzrušení z tvé přítomnosti, byla naše korespondence stále chladnější. Pomalu mi začalo docházet, jak jsi se mnou vyběhla. Spousta návštěv, které jsi mi původně slibovala, se smrskla na každý druhý víkend. Tato neosobní vyjednávání mě znepokojovala a začala mi působit neklidné noci.

Rozhodl jsem se nedat a vznesl jsem nahodilý požadavek, že kromě každého druhého víkendu dostanu Meadow ještě každou středu. Poté co byl tento požadavek doručen, nemohla mě Meadow z jakéhosi záhadného důvodu navštívit celé dva týdny. Mnohokrát jsem volal, ale nikdo to nebral; navštívil jsem našeho hipíka, ale nemohl nic dělat. A pak jsem se vrátil do svého nového domova – vyplaveného jednopatrového domku severně od New Scotland Avenue, který jsem si pronajímal –, seděl jsem tam ochromený a poslouchal, jak v suterénu namáhavě pracuje pumpa. Byl to takový ten týden, kdy se tikot hodin zdá vyčítavý (*podívej se, jak ti svázala ruce tvá neochota se zabít!*). Pil jsem, ale to žádnou světovou revoluci nevyvolalo, sedl jsem si tedy ke kuchyňskému stolu, abych si to rozmyslel. Přemýšlel jsem, div se mi nezavařil mozek, a poprvé za mnoho let jsem si uvědomil, jaký mám problém.

Byl jsem Eric Kennedy, věděl jsem to, rozhodl jsem se tak a byla to pravda. Ale kdykoli jsem se vydal do emocionálního a fyzického společného prostoru – to jest do společnosti –, moje identita byla závislá na jakési kolektivní dohodě. Jinými slovy, byl jsem Erikem Kennedym jen potud, pokud ostatní uznávali, že jím jsem. A najednou jsem si uvědomil, že dosáhnout úplného konsenzu, jednomyslnosti, je úkol, na který je můj život příliš krátký. Například jsem neměl právní dovolání. Nemohl jsem si dovolit zaplést se do právní bitvy o dítě! Byla by otázka několika dní, než by se někdo začal štourat ve starých záznamech a pátrat po někom, kdo mě znal na střední škole – nebo kdo by jen začal hledat Twelve Hills na mapě. Koneckonců, svůj životní příběh jsem psal v mladém věku čtrnácti let. Nijak zvlášt rafinovaný nebyl.

Možná tě překvapí, že až do té doby jsem si málokdy dělal starosti s tím, že by mě někdo odhalil. Možná jsem si je nedělal, protože jsem blázen (jak předpokládá většina lidí, která četla o mém případě). Ale já ti to řeknu: nedělal jsem si starosti, protože jsem se stal Erikem Kennedym už tak dávno a s takovým úspěchem, že po těch letech jsem jím už upřímně a doopravdy byl, víc, než jsem kdy byl kýmkoli jiným. Víc, než je většina lidí sebou samými. Protože tam, kde jiní lidé jsou dobří nebo špatní, veselí nebo skleslí náhodou, já jsem musel vytvářet své já záměrně, promýšlet ho a zkoumat. A to, co vzniklo, byl dobrý člověk – upřímně jsem si to myslel a hodně dalších lidí také. A předpokládal jsem, že ten člověk získá i obvyklé odměny a výhody náležející dobrým lidem (např. realitní makléř měsíce ve společnosti Clebus & spol., únor 2007). Ale během těch dlouhých dní, kdy jsem nesměl vidět svou dceru, kdy jsem tam seděl

nevyspalý, neholený, dehydrovaný, začalo mi být jasné, jak hořlavá moje situace ve skutečnosti je.

Viděl jsem, že moje láska k Meadow bude to poslední, co shoří.

Zrovna když se mi začalo zdát, že nejlepší by bylo vrhnout se ze skály v Thacherově Parku, dostal jsem poštou tvůj milostivý skutek. Přiznala jsi mi mé středy.

Samozřejmě, mělo to svá omezení. Měl jsem povoleno pouze ji vyzvednout ze školy (z té katolické akademie, o kterou jsme se hádávali) a vrátit ji k tobě domů přesně v šest večer. Čistý společný čas: tři hodiny a dvacet tři minut.

Nadšený a vyčerpaný jsem to podepsal.

Naše rodičovská dohoda putovala na albanský soud, aby byla orazítkována a nabyla na oficialitě.

Meadow přijela ještě to odpoledne a přinesla ovsené sušenky, které jste společně upekly. Neumím popsat štěstí, které jsem pocítil, když jsem ji viděl vystupovat z SUV jejího dědečka. Bylo to jako ty nejlepší okamžiky. Jako ten, kdy jsem ji jako novorozence prvně držel v náručí. Jako ta chvíle, kdy jsem zjistil, že mi všechny hlavičkové dopisní papíry počmárala čerstvě naučenou abecedou. Objal jsem ji a dovolil jsem si věřit, že zase přijdou lepší časy. Časy hojení a nových začátků. Zdálo se, že i ona mě ráda vidí. Ty sušenky jsme snědli na posezení.

Vrátilo se mi mé šílenství a znova jsem podlehl naději, že mě ještě miluješ.

Od té chvíle jsem měl už jediného nepřítel: sebe sama.

Přišla zima. První zima naší odluky. Nemovitosti se prodávaly hrozně špatně - byl to první krůček k tomu,

co se později mělo nazývat Velkou recesí. Znova jsem se snažil pokročit se svým výzkumem. Místo toho jsem chytil virus, po kterém jsem se ocitl v posteli téměř v deliriu, s tvým starým polštářem v náručí. Díval jsem se na Planetu zvířat bez zvuku a zkoušel jsem si domýšlet, co asi zvířata říkají doopravdy. Snažil jsem se rozpomenout na lidové léky svého primitivního dětství. Pokoušel jsem se zapomenout, že už jsou skoro Vánoce. Přibližně tou dobou jsem začal mít potíže s platbou alimentů.

Choulostivé roky.

Opravdu choulostivé byly.

Co si já pamatuji ze svých vlastních, dávných choulostivých let? Hvízdání konvice. Svou matku a sebe, ponořené do hlubokého souběžného mlčení. Potěšení z banánu. Psí přátelství. Píseň o Leninově čele. Oblaka pylu na jaře, napařování, krémový trabant, který měl každou chvíli nějakou poruchu, baterky, slané karamely ve voskovaném papíře, obzvláštní ponížení z toho, že jsem si musel vzít motýlka. To je všechno. Tak málo, a přitom tak moc.

ÚNOR

Ale pojďme dál. Určitě chceš vědět, jak jsem dospěl k tomu, co je teď všeobecně považováno za katastrofální rozhodnutí ohledně naší dcery. V novinách psali jisté neověřené a trapné věci a já vím, že je to přesně ten typ nepochopených spekulací, které se snadno dostanou do bulvárního tisku, takže se pokusím hned na počátku zodpovědět několik nejobvyklejších otázek ohledně svého případu.

Č. 1: Bylo jednání obviněného předem naplánované?

Abych mohl na tuto otázku odpovědět, musím začít tím, že popíšu, jak to v Severním Albany vypadá v únoru.

V Severním Albany v únoru je flóra i fauna mrtvá, auta dodávají sněhu barvu tabákové šťávy, děti jsou zavřené ve školách a dlouhé dny jsou tiché. Kočky jsou mokré a hubené. Déšť je lezavý a prudký, jako by to nebyl déšť, ale tekuté přerozdělování kolektivních konfliktů; je to ledový déšť, déšť, který bodá do tváří obrácených vzhůru, déšť zatracenců, který nutí muže soukat zátku z lahví. Ach únore, měníš naše srdce v kámen.

V kteroukoli jinou roční dobu je Albany příjemné město. Má nádherný státní kapitol, okopírovaný